

Antwoord

van Gedeputeerde Staten op vragen van

J. Mooiman (PVV)
(d.d. 21 april 2021)

Nummer
3754

Onderwerp
Zet windturbines ver van woningen

Aan de leden van Provinciale Staten

Toelichting vragensteller

Voor de energietransitie hebben regio's regionale energiestrategieën opgesteld waarin staat aangegeven op welke wijze wordt bijgedragen aan het opwekken van 35 TWh hernieuwbare energie op land in 2030. Hierbij gaat het vooral om energie uit wind en zon.

Onze noordelijke buurman, de provincie Noord-Holland, heeft in het verleden een minimale afstand ingesteld tussen windturbines en woningen van 600 meter om o.a. geluidshinder te voorkomen. Die provincie is echter voornemens om in de concept-Omgevingsverordening de betreffende afstandsregel te schrappen, waardoor de afstandsregel van het Rijk gaat gelden. Deze gaat uit van een minimale afstand van maar 350 meter.

De voorgestelde wijziging zou gelden voor gebieden die in de Regionale Energiestrategie als zoekgebied voor windmolens zijn aangewezen en heeft tot enorme commotie geleid.

Zo waren er meer dan 100 sprekers tijdens de vergadering van de Statencommissie Ruimte, Wonen en Klimaat op 19 april jongstleden, waaronder veel zeer bezorgde burgers uit Amsterdam Noord. De situatie doet denken aan de problemen omtrent Windpark Spui in Zuid-Holland. Omwonenden vrezen o.a. voor hun gezondheid en die van hun kinderen. De emoties liepen soms hoog op.

En die vrees is verre van ongegrond, want eind vorige maand stuurden zes artsen uit Amsterdam-Noord en IJburg een brandbrief over de gezondheidseffecten op bewoners wanneer windturbines rond de stadsdelen worden geplaatst. Zij stellen dat de kans op onder andere hart- en vaatziekten, alsmede depressies groter worden. De brief is door ruim 100 medici uit Nederland ondertekend. ()*

Bovendien stelt audioloog Jan de Laat van ziekenhuis LUMC in Leiden dat op basis van de laatste wetenschappelijke inzichten de vuistregel gehanteerd zou moeten worden dat de afstand tot woningen minstens tien keer de ashoogte is. Dus in het geval van een 150 meter hoge windturbine, zou de minimale afstand tot woningen circa 1.500 meter moeten zijn. (**)

De Laat heeft namelijk de mogelijke gezondheidsrisico's op een rij gezet van al te dichtbij geplaatste windturbines, waarbij het niet alleen om de gevolgen van geluidshinder gaat, maar ook van trillingen en bromtonen. (***) Deze kunnen leiden tot slapeloosheid, concentratieverlies, hoofdpijn en spanningen. En nog zorgelijker, een deel van de mensen dat met hartklachten te maken heeft zou een hartinfarct kunnen krijgen.

In Duitsland mogen sinds 2020 al geen turbines meer worden gebouwd binnen 1000 meter van woningen. Die afstand komt overeen met het advies van de Laat voor een maximale geluidsbelasting van windturbine geluid van 35 dB. Een marge van tien maal de ashoogte is een strengere norm.

Onze fractie maakt zich grote zorgen over de situatie in de provincie Zuid-Holland. Immers zijn er ook in onze provincie nieuwe zoekgebieden voor windturbines, en wordt er momenteel geen provinciale afstandsregel gehanteerd. De minimale afstand die het Rijk hanteert stelt dermate weinig voor dat o.a. de gezondheid van omwonenden in gevaar dreigt te komen.

Ondergetekende wil dan ook graag onderstaande vragen aan het College stellen.

1. *Deelt u de mening dat het volstrekt onacceptabel is, als door de realisatie van windturbines de gezondheid van bewoners in gevaar kan komen? Zo nee, waarom niet? Graag een gemotiveerd antwoord.*

Antwoord

Het college vindt de gezondheid van de bewoners van groot belang. Met de realisatie van de energietransitie, waarvan de basis in het Klimaatakkoord ligt, zetten wij ons in op het beperken van de klimaatverandering. Deze maatregelen leiden ook tot een betere luchtkwaliteit. Ook dit komt de gezondheid van mensen ten goede. Bij de locatiekeuze van windparken worden nadrukkelijk de effecten op de gezondheid (leefomgeving) meegewogen. De gezondheid van omwonenden is beschermd door wettelijk normen voor onder meer geluid en slagschaduw.

2. *Deelt u de mening dat het onderzoek van dhr. De Laat en de door ruim 100 Nederlandse medici ondertekende brandbrief duidelijke aanwijzingen zijn dat de door het Rijk gehanteerde minimale afstand van 350 meter veel te weinig is? Zo nee, waarom niet? Graag een gemotiveerd antwoord.*

Antwoord

De Rijksregelgeving kent geen afstandsnorm, maar een geluidsnorm op de gevel. De normering beoogt de hinder te beperken en heeft, afhankelijk van de omstandigheden en turbintetype, gevolgen voor de afstand tot bebouwing. Uit de Nederlandse normen volgt ook een minimale afstand. Die is alleen niet vast, maar wordt bepaald door de maximaal toelaatbare geluidbelasting, de slagschaduw of het plaatsgebonden risico bij een woning. Dit geeft een betrouwbaarder beeld van de effecten dan een vaste afstandsnorm, omdat rekening wordt gehouden met de daadwerkelijke situatie.

We volgen de publicaties van wetenschappelijke onderzoeken naar de effecten van windturbines op onder meer gezondheid op de voet en bespreken de gevolgen daarvan op landelijk niveau met andere provincies en het Rijk. Omdat het onderzoek van dhr. De Laat nog niet is gepubliceerd, kunnen wij hier geen uitspraken over doen.

3. *Deelt u, in het verlengde van vraag 2, de mening dat de door dhr. De Laat gehanteerde vuistregel van 'minstens 10 keer de ashoogte' een wenselijk, alsmede interessant alternatief is en bent u bereid (al dan niet met andere provincies) te lobbyen bij het Rijk om deze over te nemen en te onderzoeken of er door de provincie Zuid-Holland een provinciale afstandsregel kan worden ingesteld? Zo nee, waarom niet? Graag een gemotiveerd antwoord.*

Antwoord

Zie het antwoord bij vraag 2.

4. *Deelt u de mening dat als er onvoldoende draagvlak is bij omwonenden om windturbines te realiseren in een zoekgebied, dit ook nooit kan plaatsvinden? Zo nee, waarom niet? Graag een gemotiveerd antwoord.*

Antwoord

Waar bij het Energieakkoord nog top down provincies een doelstelling voor windenergie kregen opgelegd, wordt bij het Klimaatakkoord juist een bottom up proces gehanteerd, waarbij regio's zelf een bod doen en stevig wordt ingezet op participatie en lokaal eigenaarschap. Het bod van de regio's is gezamenlijk tot stand gekomen door de partners in het traject van de Regionale Energie Strategieën (RES), waarbij de provincie partner is evenals inwoners, overheden, bedrijfsleven en maatschappelijke partners. Bij de zoekgebieden voor windenergie worden de lessen en ervaringen van de realisatie van eerdere windenergieprojecten meegenomen.

5. *Bent u, in het verlengde van vraag 4, bereid om alle Zuid-Hollandse gemeenten een brief te sturen waarin u het dringende advies uitspreekt om m.b.t. zoekgebieden grootschalige draagvlakonderzoeken te organiseren en de uitkomsten te respecteren? Zo nee, waarom niet? Graag een gemotiveerd antwoord.*

Antwoord

De provincie is partner in de RES en heeft een bovenregionale ruimtelijke verantwoordelijkheid en kaderstellende rol vanuit de ruimtelijke ordening. Samen met overheden, maatschappelijke partners, bedrijfsleven en inwoners werken we aan regionaal gedragen RES'en. Participatie en draagvlak hebben een belangrijke plek in het proces. In het traject naar de concept-RES waren veelal regionale stakeholders en vertegenwoordigende organisaties betrokken en in het proces naar de RES1.0 zijn in alle regio's ook inwoners betrokken. Aandachtspunten die wij voor het vervolgproces meegeven zijn onder meer het verbreden en intensiveren van participatie. We bieden hierbij ondersteuning aan gemeenten en regio's, door kennisdelers te organiseren en ondersteuning bij het ontwikkelen van het participatietraject. In het Statenvoorstel over het 'Vaststellen regionale energiestrategieën1.0' kunt u hier meer over lezen (PZH-2021-773380651).

6. *Bent u, in het verlengde van vraag 5 en kijkende naar de moeilijke economische situatie waarin veel gemeenten verkeren, bereid gemeenten ondersteuning te bieden, wanneer zij besluiten grootschalige draagvlakonderzoeken te organiseren? Zo nee, waarom niet? Graag een gemotiveerd antwoord.*

Antwoord

In het RES-proces bieden wij de gemeenten ondersteuning bij het participatietraject. Dit zetten wij voort in het verdere proces, dus ook naar de RES 2.0 toe. Daarnaast lobbyen we voor betere gemeentefinanciën - en provinciale financiën - in het bijzonder in het kader van de uitvoering van het Klimaatakkoord. We benutten hierbij ook het ROB advies dat in gaat op de financiële kant van de uitvoering van het Klimaatakkoord voor zowel gemeenten als provincies.

Den Haag, 18 mei 2021

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
secretaris, voorzitter,

drs. H.M.M. Koek drs. J. Smit

BRONNEN

(* <https://www.nhnieuws.nl/nieuws/283276/artsen-schrijven-brandbrief-over-gezondheidsrisicos-windturbines>

(**) <https://www.parool.nl/amsterdam/zorgen-over-windmolens-bij-ijburg-je-gaat-ze-de-hele-dag-horen~bfdc25f5/>

(***) <https://www.vpro.nl/argos/lees/onderwerpen/windmolens/2020/onhoorbaar-geluid-schadelijk-voor-gezondheid.html>